

Základní kapitál

Základní kapitál je peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů, které společníci společnosti poskytují.

Základní kapitál obchodní korporace je souhrn všech vkladů.

Významy pojmu základní kapitál v právní úpravě

Majetek společnosti vytvořený z vkladů společníků

Vlastní zdroj financování potřeb společnosti

Poměrná veličina užívaná pro stanovení velikosti podílu

Příklad - založení s. r. o.

- Jája a Pája se rozhodli, že společně založí společnost Lebeda, s. r. o.
- Jája vloží do společnosti domek v hodnotě 300 000 Kč.
- Pája vloží do společnosti hotovost ve výši 300 000 Kč.

Příklad - rozvaha s. r. o.

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek <i>Budova 300 000 Kč</i>	A.I. Základní kapitál <i>vklad Jáji 300 000 Kč</i> <i>vklad Páji 300 000 Kč</i>
C.IV. Krátkodobý finanční majetek <i>Hotovost 300 000 Kč</i>	
AKTIVA CELKEM <i>600 000 Kč</i>	PASIVA CELKEM <i>600 000 Kč</i>

Příklad - úvěr od banky

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek <i>Budova 300 000 Kč</i>	A.I. Základní kapitál <i>vklad Jáji 300 000 Kč</i> <i>vklad Páji 300 000 Kč</i>
C.IV. Krátkodobý finanční majetek <i>Hotovost 800 000 Kč</i>	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci <i>Úvěr od Banky 500 000 Kč</i>
AKTIVA CELKEM 1 100 000 Kč	PASIVA CELKEM 1 100 000 Kč

Příklad - nákup stroje

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek <i>Budova 300 000 Kč</i> <i>Stroj 500 000 Kč</i>	A.I. Základní kapitál <i>vklad Jáji 300 000 Kč</i> <i>vklad Páji 300 000 Kč</i>
C.IV. Krátkodobý finanční majetek <i>Hotovost 300 000 Kč</i>	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci <i>Úvěr od Banky 500 000 Kč</i>
AKTIVA CELKEM <i>1 100 000 Kč</i>	PASIVA CELKEM <i>1 100 000 Kč</i>

Příklad - nákup materiálu

AKTIVA	PASIVA
B.II. Dlouhodobý hmotný majetek <i>Budova 300 000 Kč</i> <i>Stroj 500 000 Kč</i>	A.I. Základní kapitál <i>vklad Jáji 300 000 Kč</i> <i>vklad Páji 300 000 Kč</i>
C.I. Zásoby <i>Materiál 250 000 Kč</i>	B.IV. Bankovní úvěry a výpomoci <i>Úvěr od Banky 500 000 Kč</i>
C.IV. Krátkodobý finanční majetek <i>Hotovost 50 000 Kč</i>	
AKTIVA CELKEM 1 100 000 Kč	PASIVA CELKEM 1 100 000 Kč

Základní kapitál jako poměrná veličina – nová úprava

Společnost s ručením omezeným

ObchZ

ZOK

Obchodní podíl představuje účast společníka na společnosti

Jeho výše se určuje podle poměru vkladu společníka k základnímu kapitálu společnosti – společenská smlouva může určit jinak.

§ 31: podíl představuje účast společníka na obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.

§ 133: podíl společníka na sro se určuje podle poměru jeho vkladu na tento podíl připadající k výši základního kapitálu, ledaže společenská smlouva určí jinak.

Zásady platné pro základní kapitál kapitálových společností

Garanční funkce základního kapitálu

```
graph TD; A[Garanční funkce základního kapitálu] --> B[Princip vázanosti]; A --> C[Princip zachování základního kapitálu];
```

Princip vázanosti

Princip zachování základního kapitálu

Princip vázanosti základního kapitálu

Princip vázanosti plyne z právní povahy kapitálových společností, které podnikají zcela autonomně jako samostatné právnické osoby a na jejichž podnikání se společníci účastní toliko svými vklady, aniž by osobně ručili za závazky společnosti.

- nezávislost společnosti na skutečnostech, které by mohly nastat u jednotlivých společníků,
- vyloučení požadavků společníků na vrácení vkladů (brání rozdělení základního kapitálu mezi společníky za trvání společnosti i libovolným změnám výše základního kapitálu)

Zákaz vrácení předmětu vkladu za trvání obchodní korporace i po jejím zrušení vyjadřuje v nové úpravě § 16 odst. 1.

Princip zachování základního kapitálu

skutečná existence rovnosti mezi
majetkem společnosti a číselnou hodnotou základního kapitálu

Projevy zásady zachování základního kapitálu

povinnost vytvářet základní kapitál v minimálním zákonem
stanoveném rozsahu

povinnost splatit vklady

zákaz vracení vkladů, prominutí povinnosti splatit vklad,
započtení vkladové povinnosti

zákaz vyplácení podílu na zisku, pokud by nebyly vytvořeny zdroje

povinnost tvorby rezervního fondu

kogentně stanovené postupy pro zvyšování a snižování
základního kapitálu

Nová úprava v ZOK

povinnost vytvářet základní kapitál v minimálním zákonem stanoveném rozsahu – vyjádřeno jen u akciové společnosti - § 246

povinnost splatit vklady: sro: § 148, § 150 a 151
a. s.: § 253, 344, 345

Obecně: § 15 - 17

zákaz vracení vkladů, prominutí povinnosti splatit vklad,
započtení vkladové povinnosti: obecně v § 16
sro: § 150, as: § 344
Započtení je možné při zvyšování základního kapitálu - § 224

zákaz vyplácení podílu na zisku, pokud by nebyly vytvořeny zdroje:
obecná úprava je obsažena v § 40
Harmonizační úprava: akciová společnost § 350

Rezervní fond : ?, úprava ve speciálních případech

Pravidla pro zvyšování a snižování základního kapitálu podrobná i u sro, ale flexibilní

Vliv evropského práva

Druhá směrnice Rady č. 77/91/EHS – platí pro akciové společnosti

Předepisuje, jakou základní úroveň ochrany společníků a třetích osob musí členské státy zabezpečit ve svém národním právu

Novelizace druhé směrnice – směrnice Rady č. 2006/68/ES do obchodního zákoníku promítnuto z. č. 215/2009 Sb.

- pravidla pro případy, kdy nepeněžitě vklady nemusí být oceňovány znalcem,
- nová úprava nabývání vlastních akcií
- umožnění tzv. finanční asistence (sro, as)
- ochranná opatření proti střetům zájmů
- ochrana věřitelů při snižování základního kapitálu akciové spol.